O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
Chirchiq davlat pedagogika
universiteti rektori
G.I. Muxamedov
____
2024 yil “___” ______

MEDIA SAVODXONLIK VA AXBOROT MADANIYATI FANIDAN

O’QUV DASTURI (SILLABUS)

Bilim sohasi:	100000 – Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000 - Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	60112100 – Milliy g‘oya, ma’naviyat asoslari va huquq ta’limi

Chirchiq – 2024

O’quv dasturi (sillabus) Chirchiq davlat pedagogika universiteti kengashining 2024-yil “2” 7.06 dagi 19-sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

Tuzuvchi:

O.T.Berkinov	CHDPU “Milliy g‘oya, ma’naviyat asoslari va huquq ta’limi” kafedrasi o‘qituvchisi
A.A.Yo‘ldashev	CHDPU “Milliy g‘oya, ma’naviyat asoslari va huquq ta’limi” kafedrasi o‘qituvchisi

Taqrizchilar:

M.S. Xajiyeva	UrDU O‘zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi kafedrasi mudiri, f.f.d., professor
N.A. Nazarov	CHDPU “Milliy g‘oya, ma’naviyat asoslari va huquq ta’limi” kafedrasi professori, f.f.d.

O‘quv dasturi (sillabus) Chirchiq davlat pedagogika universiteti Gumanitar fanlar fakulteti “Milliy g‘oya, ma’naviyat asoslari va huquq ta’limi” kafedrasining 2024yil “22.06 dagi 24- sonli majlisida ko‘rib chiqilgan va tasdiqlashga tavsiya qilindi.

Kafedra mudiri: **G.G‘. G‘affarova**

O‘quv dasturi (sillabus) Chirchiq davlat pedagogika universiteti Gumanitar fanlar fakulteti kengashining 2024yil “26” 06 dagi 12- sonli majlisida muhokamadan o‘tkazilgan.

Fakultet dekani: **R.A. Ikramov**

O‘QUV DASTURI (SILLABUS)

Gumanitar fanlar fakulteti

60112100 – Milliy g‘oya, ma’naviyat asoslari va huquq ta’limi yo’nalishi

Umumiy ma’lumotlar		
Fan nomi: Mediasavodxonlik va axborot madaniyati		
Fan kodi: Culture 6344	**Kredit miqdori: 4**	**Semestr: 6**
Kafedra nomi: Milliy g‘oya, ma’naviyat asoslari va huquq ta’limi		
Fan o’qituvchilari: O.T.Berkinov		
Email: oybekberkinov98@gmail.com		
Fan turi: Tanlov		
Ta’lim shakli:	Kunduzgi	
Baholash shakli:	Imtihon	
Fan tili:	O‘zbek	

Fanning qisqacha mazmuni
Talabalarga “Media savodxonlik va axborot madaniyati” fanini o‘qitishdan maqsad – bugungi kundagi zamonaviy axborot makoniga poydevor bo‘lgan, inson ijtimoiy-madaniy hayotining ajralmas qismi hisoblangan muloqot, ma’lumot evolyutsiyasi tarixini o‘rgatish. Zamonaviy axborot texnologiyalaridan ilm-fan va ta’lim sohasida samarali foydalanish ko‘nikmalarini shakllantirishdan hamda axborotdan foydalanishda ma’naviy-axloqiy tarbiyaning ahamiyatini oshirishdan iborat.

Ta’lim natijalari:

Kursni tugatgan talabalar:

- ma’lumot, muloqot tushunchasi, evolyutsiya va tarixiyligi;
- media va axborot madaniyati savodxonligining asosiy elementlarini belgilash;
- axborot manbalari va ehtiyojlarini aniqlash;
- media savodxonlik va axborot madaniyatini baholash;
- axborot (matn)ni tahlil qilish savodxonligini oshirish;

– axborot xuruji, tahdid va boshqa turdagi xavfsizlikka qarshi media savodxonlikka oid ma'naviy-madaniy immunitetini shakllantirish;
– yoshlarda internet va ijtimoiy tarmoqlardan foydalanishda qaramlik hissi bilan emas, balki, o'qib-o'rganishni maqsad qilishi lozim;
– kelgusi faoliyatda media savodxonlik va axborot madaniyatini pedagogik faoliyatida qo'llash usullarini aniqlash; .
– milliy axborot xavfsizligini ta'minlash va g'oyaviy immunitetini shakllantirish.

Kurs natijasiga ko'ra ega bo'ladigan kompetensiyalar (KK):

- Kelajakdagi kasbiy faoliyatida talabalar my.gov.uz; advice.uz; e-maktab.uz; ish.mehnat.uz; argos.uz kabi platformalardan foydalanish ko'nikmasiga ega bo'ladilar(**KK-1**);
- ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarishda ishtirok etadi (**KK-4**).

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	Media savodxonlik va axborot madaniyati fanining predmeti, maqsadi, vazifalari va boshqa fanlar bilan aloqadorligi
M2	Axborotning jamiyatda tutgan o'rni va ijtimoiy ahamiyati
M3	Axborotga egalik qilish, foydalanish va tarqatishga qaratilgan harakatlarning tahlili
M4	Axborot urushlari mazmuni va qiyosiy tahlili
M5	Media maydon tuzilishi va ta'siri
M6	Xorijiy mamlakatlarda mediadan foydalanish tajribasi
M7	Internetning paydo bo'lishi va rivojlanishi
M8	Ommaviy axborot vositalarning inson ongini shakllantirishdagi ahamiyati
Oraliq nazorat	
M9	Shaxsga yo'naltirilgan axborot: psixologik, diniy va madaniy tahdidlar
M10	Virtual o'yinlarning yoshlar ongiga ta'siri
M11	Texnologiyalarga qaramlik oqibatida vujudga keladigan kasalliklar
M12	Sun'iy intellekt imkoniyatlari: ijobiy va salbiy ta'sirlari
M13	Axborot xavfsizligini ta'minlashining g'oyaviy-nazariy asoslari
M14	O'zbekistonda axborot xavfsizligi, ma'naviy va huquqiy asoslari
M15	Elektron platformalarda ishlash ko'nikmalarini shakllantirishning ahamiyati
Mashg'ulotlar shakli: Seminar(S)	
S1	Media savodxonlik va axborot madaniyati fanining predmeti, maqsadi, vazifalari va boshqa fanlar bilan aloqadorligi
S2	Axborotning jamiyatda tutgan o'rni va ijtimoiy ahamiyati
S3	Axborotga egalik qilish, foydalanish va tarqatishga qaratilgan harakatlarning

	tahlili
S4	Axborot urushlari mazmuni va qiyosiy tahlili
S5	Media maydon tuzilishi va ta'siri
S6	Xorijiy mamlakatlarda mediadan foydalanish tajribasi
S7	Internetning paydo bo'lishi va rivojlanishi
S8	Ommaviy axborot vositalarning inson ongini shakllantirishdagi ahamiyati
S9	Shaxsga yo'naltirilgan axborot: psixologik, diniy va madaniy tahdidlar
S10	Virtual o'yinlarning yoshlar ongiga ta'siri
S11	Texnologiyalarga qaramlik oqibatida vujudga keladigan kasalliklar
S12	Sun'iy intellekt imkoniyatlari: ijobiy va salbiy ta'sirlari
S13	Axborot xavfsizligini ta'minlashining g'oyaviy-nazariy asoslari
S14	O'zbekistonda axborot xavfsizligi, ma'naviy va huquqiy asoslari
S15	Elektron platformalarda ishlash ko'nikmalarini shakllantirishning ahamiyati

O'qitish va o'rganish usullari

"Media savodxonlik va axborot madaniyati" fanini o`rganish davomida mashg`ulotlar paytida axborot (taqdimot, multimedia texnologiyalari) va ta'limning zamonaviy texnologiyalari interfaol metodlaridan foydalaniladi. Amaliy darslar davomida talabalar elektron platformalardan foydalanish ko'nikmalarini shakllantiradilar.

Bundan tashqari darsliklar, o'quv qo`llanmalari, ma'lumotnomalar, entsiklopediyalar va lug'atlar, ma'ruza matnlari, tarqatma materiallaridan foydalaniladi.

Mashg'ulot turi	Ajratilgan soat
Ma'ruza	30
Seminar	30
Mustaqil ta'lim	60
Talabalarning jami o'quv va o'qitish soatlari	120

Fan bo'yicha talabalar bilimini baholash va nazorat qilish mezonlari

Talabalar bilimlarini nazorat qilish va baholash talabaning faolligi, oraliq nazorat, yakuniy nazorat hamda mustaqil ta'limni baholash orqali amalga oshiriladi.

Talabalar bilimi quyidagi mezonlar asosida:

- talaba mustaqil xulosa va qarorlar qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, fan(mavzu)ning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan bo`yicha tasavvurga ega deb topilganda – 5 (a'lo) baho;
- talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo`llay oladi, fan bo`yicha tasavvurga ega deb topilganda – 4 (yaxshi) baho;
- talaba olgan bilimini amalda qo`llay oladi, fanning mohiyatini tushunadi, ifodalay oladi, aytib beradi va fan bo`yicha tasavvurga ega deb topilganda – 3 (qoniqarli) baho;

- talaba fan dasturini o`zlashtirmagan, fan(mavzu)ning mohiyatini tushunmaydi hamda fan bo`yicha tasavvurga ega emas deb topilganda – 2 (qoniqarsiz) baho bilan baholanadi.

- **Joriy nazorat** – talabaning seminar darslar davomida berilgan topshiriqlarni bajarib borganligi bilan baholanadi. **Umumiy baholashning 30%(30 ball).**
- **Oraliq nazorat** – bu professor-o‘qituvchi tomonidan talabaning modulning birinchi qismi bo‘yicha olgan bilimlari va amaliy ko‘nikmalarini baholashning muhim bosqichi bo‘lib, kelajakda shu fan bo‘yicha o‘zlashtirishni prognoz qilish ko‘rsatkichidir. Oraliq nazoratda talabalar bilimini baholash og‘zaki savol-javob va yozma ish orqali amalga oshiriladi. Talaba oraliq nazoratdan o‘tmagan taqdirda unga yana 2 marta qayta topshirish imkoni beriladi. **Umumiy baholashning 20 %(20 ball).**
- **Mustaqil ta’limni baholash** – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo‘yilgan masalani o‘rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, xulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to‘liq ochib beriladi. **Umumiy baholashning 30 % (30 ball).**
- **Yakuniy nazorat** - bu professor-o‘qituvchi tomonidan talabaning kurs bo‘yicha olgan bilimlari va amaliy ko‘nikmalarini baholashning umumlashtiruvchi bosqichi hisoblanadi. Yakuniy nazorat yozma yoki og‘zaki shaklida o‘tkaziladi. **Umumiy baholashning 30 % (30 ball).**

Baholash, oraliq va yakuniy nazorat topshiriqlari (vazifalari) kurs professor-o‘qituvchilari tomonidan ishlab chiqiladi, oldindan moderatsiyadan o‘tkaziladi va kafedra mudiri tomonidan tasdiqlanadi.

Nazorat turlarini o‘tkazish bo‘yicha tuzilgan topshiriqlarning mazmuni talabaning o‘zlashtirishini xolis, shaffof va aniq baholashga imkon berishi kerak.

Talaba akademik huquqbuzarlikka (qoidabuzarlik) olib keladigan har qanday harakatlarga yo‘l qo‘ymasligi kerak. Masalan, plagiat, o‘zaro kelishib olish, natijalarni qalbakilashtirish, imtihon jarayonida qoidabuzarlik, ya’ni konspekt va shpargakalardan, telefon va boshqa aloqa vositalaridan foydalanishi, imtihon olinadigan xonaning ichida yoki tashqarisida boshqalar bilan muloqot qilishi ta’qiqlanadi. Bunda aybdor talabalar nazorat yoki imtihon jarayonidan chetlashtiriladi to‘plagan bali yoki bahosi nolga aylantiriladi.

Fan (kurs) xususiyatlaridan kelib chiqib baholash va nazorat qilish mezonlariga o‘zgartirish va qo‘shimchalar kiritilishi mumkin.

Asosiy adabiyotlar		
1.	G’affarova G.G’., Ibroximov F. / Jamiyatning axborotlashuvi va mafkuraviy immunitet. / O‘quv qo‘llanma. – Chirchiq: “Zebo Prints”, 2024. – 384 bet	

2.	Медиа ва ахборот саводхонлигини шакллантиришнинг педагогик жихатлари. Укув-амалий кулланма. - Т.: Extremum-press, 2017-142 б.	
3.	Media va axborot savodxonligini shakllantirishning pedagogik jixatlari. O‘quv-amaliy qo‘llanma. Extremum-press, 2017-142.b	
	Tavsiya qilinadigan qo‘shimcha adabiyotlar	
1.	Yahyo, Muhammad Amin. Internetdagi tahdidlardan himoya. Yordamchi o‘quv qo‘llanma. Movarounnaxr, 2016.-672 b	
2.	Амиров Д.М. Ахборот-коммуникация технологиялари изоҳли луғати.2010.	
3.	Burxanov X.M. Internet xavfsizligini ta’minlashda milliy segment faoliyatining sotsiologik jihatlari. Diss.Avtoreferat. T.:2022	
4.	Я. Маматова, С. Сулайманова,тузувчилар.Ўзбекистон медиатаълим тараққиёти йўлида. Ўқув қўлланма.–Т.: «Extremum-press», 2015. – 94 б.	

Internet manzillari

1. www.pedagog.uz
2. www.edu.uz
3. http://ziyonet.uz
4. www.gov.uz
5. www.lex.uz
6. www.cspu.uz